

La Closa

Capolat

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Zona de Capolat.
Emplaçament Situada a mitja alçada del vessant dret de la riera de Clarà.
Alçada: 1075

Coordenades:

Latitud: 42.07967
Longitud: 1.77906
UTM Est (X): 399010
UTM Nord (Y): 4659343

Classificació

Número de fitxa 08045 - 201
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XIII / XVI / XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 000505100CG95H0001TS
Autoria de la fitxa Rosa Soler Acedo - Societat d'Arqueologia del Berguedà.
Data de registre de la fitxa: dv., 15/04/2022 - 12:26

Descripció

Torre d'origen medieval que manté en bon estat l'estructura primitiva. L'edifici principal consta de planta baixa, planta pis i golfes, amb una distribució de dos cossos paral·lels. Les parets fan uns 95 cm de gruix, amb parament de carreus de pedra sorrenca i conglomerat rectangulars força grossos (45x20 cm) disposats en filades i units amb morter de calç. El mur mitger fa uns 70 cm de gruix. La coberta és a dos vessants amb el carener orientat de nord a sud, perpendicular a la façana principal.

La porta d'accés actual és del segle XV-XVI, d'arc adovellat de mig punt sobre muntants formats per grans carreus de pedra picada. Les finestres de la planta baixa són espitllerades, de reduïdes dimensions i fetes amb pedra picada no diferenciada dels murs. A l'interior de la planta baixa destaca l'obertura que dona accés al cos de ponent, formada per una gran llinda de fusta suportada sobre impostes de pedra picada amb la part interior arrodonida i brancals de pedra picada amb doella paral·lela. A la planta pis es conserva, tot i que reformada en finestra, la porta originària situada al mur de llevant, amb arc adovellat de mig punt sobre brancals de carreus de pedra picada.

A la planta pis es troba gran varietat de finestres de pedra picada i punxonada. Al mur nord són petites i destaca una formada per llinda monolítica amb arc de mig punt. Al mur oest hi ha una única obertura mig tapiada amb una gran llinda plana a la part inferior i arrodonida en la superior. Al mur sud destaquen les dues finestres geminades, que tot i haver estat reformades conserven la llinda amb decoració en arc apuntat. Les finestres de les darrer nivell són més senzilles però també de pedra picada.

Observacions:

A l'interior de la casa es conserva una parella d'arcs diafragmàtics, de perfil apuntat, constituïts per un pilar de pedra sorrenca i dovelles de pedra tosca, situats a l'ala de ponent de la planta baixa. Entre els dos arcs hi ha una distància de 210 cm. Al mur est de l'ampliació del segle XVIII, a l'ala nord, també s'hi conserva un forn constituït per una boca en forma d'arc de mig punt, feta amb blocs monolítics de pedra sorrenca i un ampit de llosa, que dona accés a un dipòsit de planta circular, cobert amb cúpula. La base i la primera filada del dipòsit són fetes amb pedra sorrenca. La cúpula es obrada amb maó disposat en vertical.

A l'exterior de la casa, a la façana nord del segon pis, s'observa un petit volum de secció rectangular que sobresurt del pla de la façana i genera un espai de mides molt reduïdes que correspondria a la latrina dels segles XII-XIII. Està construït a partir de la combinació de mènsules afermades a la paret, alternades amb grans carreus rectangulars. Les mènsules es disposen en degradació (més sortides a baix i més entrades a dalt), de manera que conformen una paret una mica inclinada. Disposa d'una gran obertura o espirall a la part superior. A la part inferior es troba el forat de dejecció de les matèries fecals que tenien caiguda lliure sobre un femer.

La Closa té un conjunt d'annexos distribuïts al seu voltant. Un afegit a la banda nord, corts a la banda est, un gran pallier i un ampli annex (femer) al sud i el clos que tanca el conjunt per l'oest.

Història

Aquesta casa apareix esmentat com a mas Masenys durant el fogatge del ducat de Cardona l'any 1502, la qual seria habitada segons la documentació per la família "de Masenys" ja al 1315. Al 1534 és habitada per Bernadí Santeulàlia, àlies el Closa, i al 1545 la casa ja apareix com a mas de La Closa de Masenys. Al 1550 Pere Closa àlies Masenys ven a Baltasar Clarís la casa i aquest li arrenda altra vagada a Pere Closa. En aquest moment la casa s'anomena La Closa o La Closa de Capolat. Al 1744 la Closa, conjuntament amb els masos la Vila, Riera i el Grau surten a l'inventari de bens de Josep Giblé. Al 1851 Francesc Giblé ven la

Closa i la meitat de Riera a Josep Vila.

L'anàlisi de la seva arquitectura permet apuntar diferents fases constructives. L'estructura principal de la casa data dels segles XII-XIII, de planta quadrangular com l'actual. L'interior estaria compartimentat en dos cossos orientats de nord a sud, separats per un mur mitger. Es conserven diversos elements de l'estructura primitiva que permeten apuntar la cronologia proposada: al cos de ponent de la planta baixa, els dos arcs apuntats, al mur de llevant del primer pis, la porta adovellada d'accés (actualment reconvertida en finestra) i a la façana nord, la finestreta en arc i la latrina.

Sembla que entre el segle XIV i inicis del XVI es van realitzar una sèrie de reformes que permeten parlar d'un ús residencial de la torre. En són un clar testimoni la porta adovellada de la planta baixa, l'escala de pedra de dos trams adossada a l'angle sud-est i les dues finestres gòtiques de doble ogiva de la façana sud. Probablement durant el segle XVIII es va realitzar una segona reforma i ampliació, afegint les corts dels porcs al costat est, graners i forn de pa al costat nord i un porxo davant la façana sud, tot plegat corresponent a l'adaptació de la torre com a explotació agropecuària o casa de pagès.

Bibliografia

CASACUBERTA, A., CUNILL, J., SÁNCHEZ, J. (2022). Història dels masos del Municipi de Capolat. Inèdit.

CORTÉS, Maria del Agua (2016) Espai domèstic i cultura material. Una aproximació històrica a les cases rurals del Berguedà. [Tesi Doctoral Universitat Autònoma de Barcelona]. Tesis doctorals en xarxa.

CORTÉS, Maria del Agua (2018). La Masia a la Catalunya Central. Evolució, tipologies i espais. FARELL

CUNILL, Jaume (2020). Els primers cognoms del Berguedà. Inèdit.

SOCIETAT D'ARQUEOLOGIA DEL BERGUEDÀ (2004). Inventari i Catalogació del Patrimoni Cultural moble i immoble del Municipi de Capolat. Inèdit.

